

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē

॥ *dvicatvāriṃśaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ dvicatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

aṃśumatō bhagīrathasya ca tapasyā brahmaṇā
bhagīrathasyābhīṣṭaṃ varaṃ pradāya gaṅgāṃ dhārayituṃ
śivasya prasādanārthaṃ prayatituṃ tasmai sammatidānam

kāladharmaṃ gatē rāma
sagarē prakṛtījanāḥ |
rājānaṃ rōcayāmāsu -
raṃśumantaṃ sudhārmikam ॥ 1.42.1 ॥

sa rājā sumahānāsī -
daṃśumān raghunandana |
tasya putrō mahānāsīd
dilīpa iti viśrutaḥ ॥ 1.42.2 ॥

tasmai rājyaṃ samādiśya
dilīpē raghunandana |
himavacchikharē ramyē
tapastēpē sudāruṇam ॥ 1.42.3 ॥

dvātriṃśacchataśāhasraṃ
varṣāṇi sumahāyaśāḥ |

tapōvanagatō rājā

svargaṃ lēbhē tapōdhanah || 1.42.4 ||

dilīpastu mahātējāḥ

śrutvā paitāmahaṃ vadham |

duḥkhōpahatayā buddhyā

niścayaṃ nādhyagacchata || 1.42.5 ||

kathaṃ gaṅgāvataranaṃ

kathaṃ tēṣāṃ jalakriyā |

tārayēyaṃ kathaṃ caitā -

niti cintāparō'bhavat || 1.42.6 ||

tasya cintayatō nityaṃ

dharmēṇa viditātmanaḥ |

putrō bhagīrathō nāma

jajñē paramadhārmikaḥ || 1.42.7 ||

dilīpastu mahātējā

yajñairbahubhiriṣṭavān |

triṃśadvarṣasahasrāṇi

rājā rājyamakārayat || 1.42.8 ||

agatvā niścayaṃ rājā

tēṣāmuddharaṇaṃ prati |

vyādhinā naraśārdūla

kāladharmamupēyivān || 1.42.9 ||

indralōkaṃ gatō rājā

svārjitēnaiva karmaṇā |

rājyē bhagīrathaṃ putra -
mabhiṣicya nararṣabhaḥ || 1.42.10 ||

bhagīrathastu rājarṣi -
rdhārmikō raghunandana |
anapatyō mahārājah
prajākāmaḥ sa ca prajāḥ || 1.42.11 ||

mantriṣvādhāya tad rājyaṃ
gaṅgāvataranē rataḥ |
tapō dīrghaṃ samātiṣṭhad
gōkarṇē raghunandana || 1.42.12 ||

ūrdhvabāhuḥ pañcatapā
māsāhārō jitēndriyaḥ |
tasya varṣasahasrāṇi
ghōrē tapasi tiṣṭhataḥ || 1.42.13 ||

atītāni mahābāhō
tasya rājñō mahātmanaḥ |
suprītō bhagavān brahmā
prajānāṃ prabhurīśvaraḥ || 1.42.14 ||

tataḥ suragaṇaiḥ sārḍha -
mupāgamyā pitāmahaḥ |
bhagīrathaṃ mahātmānaṃ
tapyamānamathābravīt || 1.42.15 ||

bhagīratha mahārāja
prītastē'haṃ janādhipa |

tapasā ca sutaptēna
varam varaya suvrata || 1.42.16 ||

tamuvāca mahātējāḥ
sarvalōkapitāmaham |
bhagīrathō mahābāhuḥ
kṛtāñjalipuṭaḥ sthitaḥ || 1.42.17 ||

yadi mē bhagavān prītō
yadyasti tapasaḥphalam |
sagarasyātmajāḥ sarvē
mattaḥ salilamāpnuyuḥ || 1.42.18 ||

gaṅgāyāḥ salilaklinnē
bhasmanyēśāṃ mahātmanām |
svargaṃ gacchēyuratyantaṃ
sarvē ca prapitāmahāḥ || 1.42.19 ||

dēva yācē ha santatyai
nāvasīdēt kulaṃ ca naḥ |
ikṣvākūṇāṃ kulē dēva
ēśa mē'stu varaḥ paraḥ || 1.42.20 ||

uktavākyam tu rājānaṃ
sarvalōkapitāmahaḥ |
pratyuvāca śubhāṃ vāṇīm
madhurām madhurākṣarām || 1.42.21 ||

manōrathō mahānēśa
bhagīratha mahāratha |

*ēvaṃ bhavatu bhadraṃ tē
ikṣvākukulavardhana || 1.42.22 ||*

*iyam haimavatī jyēṣṭhā
gaṅgā himavataḥ sutā |
tām vai dhārayituṃ rājan
harastatra niyuḷyatām || 1.42.23 ||*

*gaṅgāyāḥ patanaṃ rājan
pṛthivī na sahiṣyatē |
tām vai dhārayituṃ rājan
nānyaṃ paśyāmi sūlinaḥ || 1.42.24 ||*

*tamēvamuktvā rājānaṃ
gaṅgāṃ cābhāṣya lōkakṛt |
jagāma tridivaṃ dēvaiḥ
sarvaiḥ saha marudgaṇaiḥ || 1.42.25 ||*

*|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
bālakāṇḍē dvicatvāriṃśaḥ sargaḥ ||*